

Hazelmuis; Rood Foppen

vacht die overgaat in een lichtere buikvacht, en grote donkere ogen. Ook karakteristiek zijn de beweeglijke duimpjes, waardoor hij uitstekend kan klimmen. De hazelmuis laat zich overdag niet zien, tenzij hij tijdens zijn slaap wordt gestoord; dan komt hij uit zijn nest. Dit nest kan worden herkend aan de grashalmen en bladeren die losjes tot een bolvorm (Φ ca. 10cm) zijn geweven. Nestjes zijn te vinden langs struweelrijke bosranden en in heggen, hagen en houtwallen en zijn bevestigd aan stengels of takken

Leefwijze

Hazelmuisen zijn nachtdieren, die in alle vegetatielagen voorkomen: boomlaag, struiklaag en ondergroei. Op een kale bodem begeven ze zich zelden of nooit en dat is een belangrijk aandachtspunt bij ontsnippering. Zo zal een hazelmuis nooit via het wegdek een weg oversteken Alleen als boomkronen aan weerszijden elkaar raken, gaan ze via zo'n 'ecoduct' van takken en bladeren naar de overzijde.

Hazelmuisen houden een lange winterslaap, van oktober tot april. De dieren verblijven dan in een vochtig bladernest net onder de grond. In het zomerhalfjaar bouwt een hazelmuis meerdere nesten, maximaal vier. Deze bevinden zich hooguit enkele tientallen meters van elkaar en bij voorkeur op zonnige, warme plekken. Ook willen hazelmuisen wel gebruik maken van natuurlijke holtes of nestkasten. Volwassen

hazelmuisen zijn heel plaatsgetrouw; de afstand die ze afleggen vanaf hun nest varieert van een paar honderd meter tot maximaal 1200 meter.

Voedselkeuze

Het voedsel van de hazelmuis bestaat uit vruchten, bessen, noten en knoppen van bomen en struwelen; ook insecten worden wel gegeten. Met de wisseling van voedselkeuze (en seizoen) verandert ook de vegetatielaag die ze gebruiken: van het kroendak in het voorjaar (voor knoppen en insecten) tot struweel en lage begroeiing in het najaar (voor vruchten, noten en bessen). Door de overvloed aan voedsel kan de hazelmuis in het najaar een inwendige vetvoorraad aanleggen. Hiermee kan de hazelmuis beginnen aan een lange winterslaap.

Open plekken in bos

Bij de ontwikkeling van hazelmuisleefgebied ligt de nadruk vaak op bosranden, heggen en hagen. Toch is dit niet het volledige palet aan biotopen.

Open plekken in het bos horen eveneens in dit rijtje thuis. Dat is logisch, want de totale lengte aan (zonbeschenen) bosrand met struikgewas en ruigte neemt toe als binnenin het bos open plekken vallen. Open plekken ontstaan natuurlijk, door bijvoorbeeld blik-

semingslag, windworp, sneeuwlast en begrazing of door ziekte en ouderdom van bomen.

Door extensieve begrazing ontstaat op deze opengevallen plekken dezelfde structuur- en soortenrijkdom als aan de buitenrand van het bos.

Onderzoek

In 2011 heeft ARK in samenwerking met de Zoogdierverseniging een monitoringprogramma opgezet, dat de ontwikkeling van de hazelmuispopulatie onder invloed van extensieve begrazing onderzoekt. Elders in de regio monitoren ook Dienst Landelijk Gebied en IKL hazelmuisen. In dat onderzoek ligt de nadruk meer op de invloed van menselijk beheer (snoeien, maaien, hakken) op de hazelmuisstand. Samen proberen de organisaties een goed beeld te krijgen van de factoren die voor een uitdijende hazelmuispopulatie moeten zorgen.

Geraadpleegde bronnen

L.S.G.M. Verheggen & M. Boonman, 2006. Actieplan Hazelmuis Limburg 2006-2010.
R. Foppen et al, 2006. De hazelmuis over leven op de grens.

Goed ontwikkelende bosrand: Rood Foppen